

RECENZIJA

Monografska studija, naslovljena *Francuska kultura : jezik, društvo i duhovnost kroz epohe*, Knjiga I – *Od romanizovane Galije do renesansne Francuske*, sadrži predgovor, osam poglavlja, pogovor, bibliografiju od 120 referenci i indeks nominum s imenima ličnosti iz kulturne povijesti. Tematska poglavlja prate kronologiju u predstavljanju kulturne i političke povijesti Francuske, počevši od Galije iz vremena romanizacije, preko Franačke, Francuske u doba Capeta, zatim u vrijeme dinastije Valois zaključno s 16. stoljećem. Svako poglavlje je podijeljeno na nekoliko potpoglavlja (minimalno četiri, maksimalno 10). Prvo poglavlje naslovljeno «Kultura» daje terminološka objašnjenja pojmova kultura i civilizacija, a potom prelazi na pitanje nacionalne kulture i francuske kulture koja je ujedno i predmet razmatranja u ovoj originalnoj znanstvenoj studiji. Kroz osam tematskih poglavlja (1. Kultura, 2. Galija, 3. Franačka, 4. Francuska u doba Capeta, 5. Anglo-francuske veze od 11. do 14. veka, 6. Stogodišnji rat 1337.-1453., 7. Humanistički pokret u Francuskoj, 8. Reformacija i verski ratovi) ova monografija tematizira francusku kulturu i civilizaciju od antičkog doba do početka Novog vijeka to jest od perioda romanizirane Galije do renesansne Francuske. U studiji se kritički sučeljavaju teze i zaključci povjesničara i teoretičara, pokreće kritička rasprava, zauzima humanistički stav i donosi vrijednosni sud. Ličnosti, događaji i pojave predstavljaju se, objašnjavaju i tumače podrobno zavidnim akademskim diskursom uz precizno navođenje izvora, citatno povezivanje i česte navode koje autor preuzima iz originalnih izvora. Korpus za ovo istraživanje čine kronike i memoari, kulturološke studije, povijesti književnosti, književne teorije i antologije, znanstveni-stručni radovi i članci, književna djela, eseji, razgovori i medijski izvori, ali i vrijedne novinarske kolumne i radio prilogi. Osim toga, u bibliografskom popisu posebno mjesto zauzima i kinematografija, a pozivanje na film je često u argumentacijskom razmatranju ove studije. Kao što sâm naslov monografije najavljuje jezik, društvo i duhovnost su okviri unutar kojih se kreće ovaj znanstveni rad. Studija prati povijest francuskog jezika od keltske epohe i galskih govora, romanskog jezika romaniziranih Gala i starofrancuskog jezika u doba dinastije Capet pa sve do srednjefrancuskog jezika u epohi renesanse. Gramatike, enciklopedije i riječnici čine bibliografske reference prilikom objašnjavanja i tumačenja razvoja francuskog jezika. Druga paralelna istraživačka ravan u ovoj monografiji je francusko društvo, promatrano u kulturološkom i političkom smislu a samim time i civilizacijskom. U studiji su korišteni originalni spisi poput Zapisa o Galskom ratu Julija Cezara, Ukaza iz Villiers-Cotterêta, Nanteskog edikta, memoara Marguerite de Valois, itd. Tako peto poglavlje, naslovljeno «Anglo-francuske veze od 11. do 14. veka», temeljito razmatra jezične i kulturne veze između Francuske i Engleske u to vrijeme kao i veliki utjecaj starofrancuskog jezika na evoluciju tadašnjeg engleskog jezika. Štoviše, autor monografije priredio je i vlastiti popis anglo-francuskih homografa i izvršio sistematizaciju morfoloških transformacija francuskih imenica, pridjeva i glagola prelaskom u engleski jezik. Treća istraživačka ravan u ovoj monografskoj studiji je

duhovnost, shvaćena u dvostrukom vidu – kao filozofska misao i umjetničko stvaralaštvo, i kao duhovništvo, u smislu religijskog organiziranja i djelovanja. Stoga autor ove hvale vrijedne studije potanko tumači ulogu, status i učenje druida kod Gala, potom širenje kršćanstva u Franačkoj, crkvenu organizaciju u Francuskoj u doba kraljevske dinastije Capet ne zaboravljajući pritom posvetiti posebno poglavlje («Reformacija i verski ratovi») reformatorskom pokretu iz 16. vijeka. Na poseban način valja istaknuti i autorovu namjeru da svojim radom potakne nova humanistička vrednovanja povijesti civilizacije i kulturne ostavštine francuskog društva, ali i najavu drugog istraživačkog toma koji će se prema njegovim riječima baviti francuskom kulturom od klasične epohe (17. st.) do Sretnog doba (Belle Époque, 1889.-1914.). Konačno, za očekivati je da će ovaj pionirski rad otvoriti brojne istraživačke poveznice vezane za ovu iznimno aktualnu i relevantnu temu te biti predmetom komparatističkih proučavanja jezika, društva i duhovnosti Francuza i drugih južnoslavenskih naroda pa u tom smislu najtoplije preporučam publikaciju ove jedinstvene monografske studije.

U Zadru, 8. srpnja 2020. godine

Recenzent

Dr. sc. Frano Vrančić

Docent na Odjelu za francuske i frankofonske studije Sveučilišta u Zadru